

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Csendőrök a kárpáti harcokban.

Irtta: Határvédő.

A csendőrség 35 éves multjából bizonyára a legfényesebb teljesítményeket a most dúló világháboruból fogja meríteni a krónikás. A közbiztonság fegyveres öre békében megfékezte a puszták fiát, a Bakony haramiáit, a háboruban pedig, mint harcos, az ellenséggel vette fel a küzdelmet.

A mostani háboruban e két fogalom, magyar és csendőr vált közismertté az egész vonalon, de főképp ellenségeink előtt. A magyar névnek becsületet és hírnevet szereztek derék honvédeink, s mindezeket öregbítették vitéz csendőreink.

Ama babérkoszoru levelei, melyek majdan a csendőr allegorikus alakját övezni fogják, ott kint, a harctéren hajtottak ki. A magyar csendőr ott nemcsak táborigazgató, de mint honvédő katona is páratlanul emelkedik ki a harcosok csoportjából.

Midőn 1914. évben lebergi visszavonulásunk után seregeink a Kárpátok gerince mögött helyezkedtek el, táborigazgató csendőr őrszeink és határszéli különítményeink voltak. Az ellenséges orosz járőrökkel az első harcot csendőreink vették fel s daczára a mindenkoritulerőnek, az orosz járőrök voltak kénytelenek véres fejjel visszavonulni. 1914. év november havában történt, hogy a galicziai Izby községben elhelyezett és több száz főre menő orosz kozákcsoport járőrei átmerészkedtek Sáros megye kárpáti határain is, hogy országunk határát kikémleljék, no meg, hogy ahol van mit és lehet, ott raboljanak.

A sáros-máriavölgyi őrs egyik járőre Galbató községben tudta meg, hogy egy 6—8 főből álló kozákjárőr már Felsőfricske község határában portyázik. Rövidre fogott kantárszárral, ölben tartott fegyverrel, s jobbra-balra tekintgetve ereszkedtek le a kozákok a völgybe az erdőszélről. Csendőr járőrünk e hír vételekor a galbatói pénzügyőrség három tagját is magához véve, azonnal elindult a kozákjárőr üldözésére. Sajnos, a kozákok azon kérdezősködésére, hogy nem láttatok-e «magyarokat», egy falusi parasztasszonynak eljárt a szája, hogy igenis csendőröket és finánczokat látott

erre és erre. A kozák úgy látszik megértette, hogy mit jelent az «zsandár», hiszen hogyne ismerte volna őket, mikor osztrák testvéreink is nem egyszer kergették meg őket. Örült galoppban visszavágtattak a határon át. Ekkor kerültek a csendőrök és pénzügyőrök fegyvercsövei elé, s daczára a nagy távolságnak, a lövések találhattak, mert az egyik kozák holtan bukott le a lováról. Bajtársai azonban lóra kapták, hazavitték, s Izby községben hantolták el.

Ezen véres kóstoló daczára a kozákok a következő napokon is megpróbálkoztak a határon át való betöréssel. Csakhogy ekkorára már a lenartói különítmény legénységének egy részével megerősített czigelkai határőrizeti különítményünk is harczra készen várta őket. Csendőreink és hozzájuk beosztott jó öreg népfőlkelőink csak úgy öntötték rájuk a gyilkos tüzet előre elkészített lövéseinkből. Mintha gránát vágott volna le a kozákok közé, úgy ugrottak széjjel az első sortüzre.

Olyik becsületből vissza lőtt egyszer-kétszer, de mindannyi jónak látta ép bőrrel visszamenekülni a kárpáti gerince mögé. Még négyszer kísérelték meg a kozákok a határon át való betörést, de vállalkozásuk mindannyiszor kudarczczal végződött, mindig volt halottja vagy sebesültje a merész vállalkozásnak. Ötönap csendőreink egy kozákot már el is fogtak, s mutatóul bekisérték Bártfára, hadd bámulják meg az egykor rettegett, félelmetes hiraevü kozákot. Ezt bezzeg még a gyerekek is kinevették. Sikertelen vállalkozásuk miatt kedvüket veszelve, jöllehet, mondom több százan voltak, ötönap az egész kozákhorda elvonult a galicziai Izby községből Griboo felé. Talán másutt akartak próbálni szerencsét, mert a «madsari» és «sandari» szótól borsózott a hátuk.

1914. év december hó 1-én csendőreinket és népfőlkelőinket ott látjuk a lövészárookban Bártfa városa előtt. A körülbelül egy dandárnyi orosz haderőt Bártfa városa előtt egy népfőlkelő zászlóaljunk akarta feltartóztatni. Zboró felől özönlött az orosz főerő, zászlóaljunk tehát Bártfa város ezen bejáratát védte leginkább. Kora reggel kezdődött az egyenlőtlen mérkőzés, s mégis délután fél két óráig tartotta zászlóaljunk a zborói bejáratot. Talán eddig sem tarthatta volna, ha csendőreink

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

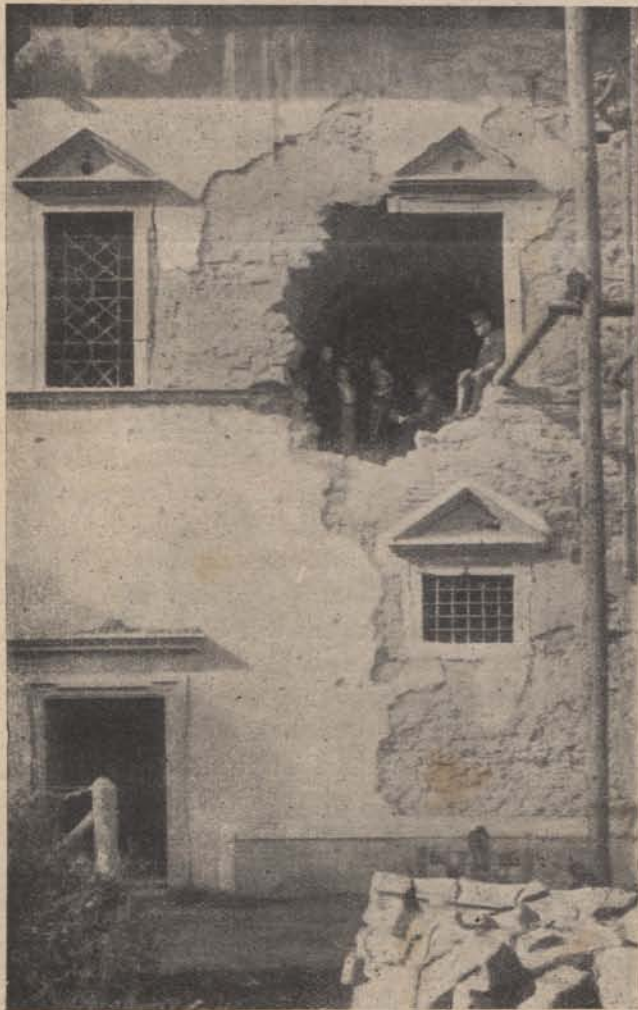
cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsérlése. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

nem állanak be a lövészárókba, s elszánt és vitéz hadfiakhoz illően bátorságot öntenek már-már csüggedő öreg népfölkelőinkbe.

Ezen emberfeletti küzdelmet igénylő mérkőzés vége a tulnyomó ellenséges erő miatt előre látható volt. A zborói bejáratot védő zászlóaljunk a bekerítés veszélyének volt kitéve, s ezt megelőzendő adatott ki a visszavonulási parancs. Vitéz csendőreink még ekkor sem tágitottak, nekik fedezniök kellett zászlóaljunk visszavonulását, s csak ismételt parancsra és utolsónak hagyták el a lövészárkot. Az oroszok bekerítési művelete nem sikerült, sőt midőn utolsó erőfeszítéssel be is jutottak Bártfára, a küzdelemben annyira kimerültek, hogy a város mögött csendőreink által újra harcra állított népfölkelő zászlóaljunknak sikerült őket további előnyomulásukban megállítani.

Ezen Bártfa városánál vívott harcban állta ki csendőségünk az első igazi tüzkeresztséget. Ezen alkalommal a küzdelemnek részünkről áldozatai is voltak. Egyik

A zborói Rákóczy-kápolna ablakán saját gránátunk által ütött rés, a melybe egy egész társaság elfért.

pénzügyőr, ki társaival a csendőséghez csatlakozott, hősi halált halt. Veiszer János járásörmesterünk pedig srappnellgolyótól találva, mindkét lábán megsebesült. Bajtársai azonban nem hagyták a harczmezőn elvérezni. Egyik örmesterünk az ellenséges golyózápokban egy magánháza vitte be négykézláb kuszó sebesült előjáróját, s az ott lakók gondozására bizta. A nehéztestű sebesültet a golyózápokban már nem vihette a front mögé.

Ezen járásörmesterünket az ellenség a magánházból kórházba vitte, majd midőn Bártfáról visszavonult, hadifogságba hurczolta.

Csendőreinknél nem különben viselkedtek a beosztott népfölkelők sem. Bátor és vitéz magatartásuk jellemzése a következő esetet örökítem meg:

1915. év április havában bártfai csendőségünk azon feladatot kapta, hogy a második orosz betörés folytán ellenséges tűzbe került Esztebnek községből a környékről odagyült polgári lakosságot ingóságaival együtt hozza be Bártfára. E feladattal oly népfölkelőnk lett harmadmagával megbizya, aki előzőleg a csendőségnél szolgált mint örmester.

Ezen derék népfölkelőnk feladatát fényesen oldotta meg. Esztebnek községben összeszedett több száz polgári egyént, száznál több vágó-marhát és szekeret s ezeket kísérte Bártfa felé.

Utközben azonban Zboró községben ellenséges járőr tüzebe került. A szállitmányt az országotról egy mellék-utra kellett terelni, hogy az ellenséges golyók elől a magas uttöltés által némileg fedezve legyen. Ezen mellék-nton azonban újabb akadályl kellett a szállitmány-
nak megbirkóznia. Ugyanis a község végén saját katonaságunk által huzott sűrű drótsövény volt, melyen át csak egy ember részére volt átjáró. Nehogy tehát ezen drótakadály megrongáltassék, a szekereket szét kellett szedni, s a drótsövényen átrakni. Mig ezen fárasztó művelet tartott, a szállitmányvezető népfölkelőnk másodmagával felvette a harczot az ellenséges járőrrel, s azt annyira távol tartotta, hogy az átrakodásnál a szállitmányt baj nem érhetette. Éjjeli fél két órától reggel hat óráig tartott az átrakás, s reggelre az egész szállitmány beért Bártfára és pedig mondhatni teljesen épen, mert a szállitmányból csupán egy tehén sebesült meg a lapoczkáján ellenséges golyótól találva. Hogy mint tábori csendőrök mennyire feleltek meg embereink hivatásuknak, arról köteteket lehetne leírni.

Egyik betegség okából szabadságolt tábori csendőrünk következőleg mondta el azon teljesítményét, melyért az elsőosztályú ezüst vitézségi érmet kapta. Mint tábori csendőrnek egy fontos parancsot kellett vinnie egy rajvonalba fejlődött csapat parancsnokához. Midőn azonban a lövészárókba ért, az már oly ellenséges tűznek volt kitéve, hogy onnan visszatérnie már lehetetlen volt.

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 peres alatta legmakaosabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

A zborói zsidó fürdő és templom romjai.

Mit volt tehát mást tennie, ő is beállt a harcosok sorába, elővette Manlicher fegyverét, s azzal szedegette le a muszkát. Ezen lövöldözés közben észlelte, hogy saját csapatunk egyik szárnya elöretör. A harc hevében észre sem vették ezt társai, s a sűrű ködben és félhomályban mozgó alakokra azt hitték, hogy azok az ellenség katonái. Fegyvereiket tehát ezek felé irányították, s a tüzelést ezen irányban folytatták. Szerencsére tábori csendőrünk észrevette a tévedést, kiugrott a lövészárokból, s jóllehet feléje az ellenség is lövöldözött, saját felelősségére társainak a «tüzet szüntess»-t vezényelt. A parancsnok álmélkodva kérdezte, hogy miért teszi ezt. Tábori csendőrünk feltárta a tévedést, s a valóságról való meggyőződés végett kiküldött járőrök tényleg észlelték, hogy az ellenségnek nézett alakok a szárnyunkról előnyomuló saját katonáink voltak, kik így a tábori csendőrnek köszönhatték, hogy saját csapatunk tüzelése el nem pusztította őket.

Legénységünk a kárpáti harcokban kivette részét egyéb téren is. Nemcsak fegyverének tüzevel támogatta a harcoló csapatokat, hanem számtalan intézkedésével is, melyek a hadrakelt sereg érdekeit szolgálták. Helyi ismereteiknél fogva főképen felderítő szolgálatra alkalmazták csendőreinket, s ismeretlen vidéken ők kalauzolták csapatainkat. Veszélyes feladatok voltak ezek, mert az ellenség megpillantva embereinket, nem egyszer vette őket gépfegyver és ágyutüz alá.

Maradozók, szökevények összegyűjtése, hadkötelesek

sor alá állítása, szállás, élelem, lóbeszerzés és sokszor hadifoglyok kísérése a csendőrség igénybevételével történt. A harcterekről ők tartották távol a kémeket és gyanus idegeneket. Hírszerzőket ők gyűjtöttek a csapatoknak. Az árulókat és államellenes izgatókat ők állították a bíróság elé. Egy szóval nem történt intézkedés, melyben a végrehajtó közeg nem a csendőr lett volna.

Tévednénk azonban, ha azt hinnők, hogy az ellenség kiverése után a csendőrség megpihenhetett. Az igazi munka csak ekkor kezdődött. Az elhagyott erődítési művek, barakkok őrzése, hadianyag gyűjtése, állati hullák eltakarítása, egészségügyi intézkedések a járványok által fertőzött vidéken, a visszatérő lakosság gyámoltása, az elpusztult házak újraépítésén fáradozó segélyakció támogatása, a megszökött fogoly munkások nyomozása ezer és ezer teendő t rött intézményünkre s minden egyesnek teljes erőmegfeszítését is fogják igényelni a háború befejezéséig.

Azonban a szerzett érdemek sem maradtak jutalom nélkül. Csupán az eperjesi szárny területén működő legénység közül heten kaptak 1. osztályu, 9-en 2. osztályu ezüst és négyen bronz vitézségi érmet. Ezenkívül három szárnybeli tábori csendőr kapott ezüst vitézségi érmet.

Az érdem e legszebb jutalmi mindenesetre nemcsak az ambíziót növelik, hanem olyan maradandó emlékek, melyekről egykor még a kitüntetettek unokái is regélni fognak.

Ne vegyen hangszert, míg **REMÉNYI MIHÁLY** a magyar kir. Zenekadémia hári hangszerkészítője ::
legujabb árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről, Király-utca 58.

Hegedűk, fa- és rézfúvóhangszerek, cimbalmok. — Zenekarok teljes felszerelése. — Csendőrök kö-
lönös, figyelmes és olcsóbb kiszolgálásban részesülnek. — Régi hangszerek becserélése és javítása.

◆◆◆◆◆ Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő. ◆◆◆◆◆

Egy régi viszály

Anglia és az Egyesült-Államok között.

Angolország tudvalevően mindig azt hangoztatja, hogy a becsület utján jár, hogy a jogot és igazságosságot védi, hogy az elnyomottak és a kis nemzetek javáért küzd. Milyen ez az angol becsület a valóságban, elmondja a többi közt Andrew D. White volt amerikai nagykövet a könyvében, a melyben összegyűjtötte diplomáciai pályáján szerzett tapasztalatait. A mikor mint követ Oroszországban volt, 1891-ben kanadai fókavadászok túlkapása következtében viszálykodás támadt az Egyesült-Államok és Angolország közt. Erről az ügyről és kifejlődéséről White ezt írja:

Angolország bizonyára politikai okokból szükségesnek látta, hogy e kanadai tengeri rablók védelmezőjének csapjon föl és minden erejével melléjük álljon. Az Egyesült-Államok kormánya, hogy igazát megvédje, a vitás kérdést döntő-bírószág elé terjesztette és ez a bíróság meghatározott időben össze is ült Párisban. Időközben az 1891—92. év telén Angolországból is egy bizottságot küldtek ki, a melynek az volt a feladata, hogy a vitás kérdésnek természettudományilag szakszerű fejtegetését terjeszse a döntő-bírószág elé. Aligha készült még szakvélemény, a mely célzatosabban irányult volna megtévesztésre, mint ez a jelentés. A Párisban lévő angol képviselőt tudatosan hamis dolgokkal akarták támogatni. Bárha nem akarom fölteni, hogy a londoni angol hatóságok rendelték el vagy hallgatag jóváhagyták ezt az eljárást, mégis meg kell állapítanom, hogy úgy ebben az esetben, mint később a Venezuela ügyben angol hivatalnokok a leggyalázatosabb fogásokkal és cselszövésekkel éltek. Mivel hasonló tengeri rablóktól sokat szenvedtek az orosz szigetek is, angol szakértők bizottsága elment az orosz kormányzóhoz és a legnagyobb mértékben tisztességtelen módon írásbeli bizonyítványt csikart ki tőle. A kormányzó nagyon tiszteletreméltó ember volt, jó megfigyelőtehetséggel rendelkezett és alaposan ismerte a fókák életét, természetesen csak mint laikus, mert tudományos iskolázottsága nem volt.

Mivel továbbá angolul is csak igen hiányosan tudott, ezt az angol megbizottak kihasználták és azt mondták és azt iratták vele alá, a mit jónak láttak. Ennek következtében a jelentésben éppen csak az volt benne, a mi az angol ügynek vált hasznára és minden hiányzott belőle, a mi az angolok ellen szólt. Azok az adatok, a melyeket a kormányzó aláírt, olyan ostobák voltak, hogy az orosz kormány is megütközött rajtuk és visszahívta a kormányzót Pétervárra, hogy újra megvizsgálja a dolgot. Itt aztán én egy orosz szakértő segítségével beszéltem a kormányzóval és ekkor kiderült, hogy az általa aláírott kijelentések legnagyobb részben teljesen ellenkeztek az ő nézetével és tapasztalataival.

White azután elmondja, hogy ebben az ügyben mégis az angol kormány győzött, nem azért, mert igaza volt, hanem mert képviselői különféle fogásokkal dolgoztak. White 1895—96-ban tagja volt egy bizottságnak, a melyt az Egyesült-Államok kongresszusa küldött ki, hogy megállapítsa a határvonalat Venezuela és Brit-Guyana közt. Angolország a döntő bíróságot visszautasította azzal a megokolással, hogy a nemzetközi jog nem ismeri el a Monroe-elveket, White ehhez megjegyzi:

Ez a felelet több volt, mint hüvös, mert mindenki azt mondja, hogy a Monroe-elveket, a mikor kihirdették, Angolország tetszéssel fogadta, 1823-ban és a következő években az angol parlamentben és az angol sajtóban dicsegették, továbbá Angolország a világ legkülönbélebb részei, különösen a Közép-tengerrel határos részek és a Kelet számára törvényeket hozott, a melyeknek tiszteletben tartását a nemzetközi jog minden jóváhagyása nélkül megkövetelte minden más hatalomtól.

White azután az amerikai bizottságnak messzemenő kutatásáról és munkájáról beszél és e munkának szükségességét a következőképpen okolja meg:

Ez a munka elengedhetetlen volt. Mindjárt tanácskozásunk kezdetén Angolországból egész sereg erre a tárgyra vonatkozó brit kék könyvet tettek elénk. Bármily őszintén csodálom is a brit történelem, a brit politika, a brit élet kiválóságát, mégis kénytelen vagyok itt beismereni, hogy ezek az okiratok nem szóltak ama férfiak mellett, a kik értük közvetlenül felelősek voltak. Olyan állításokat kockáztatnak meg benne, a melyeknek egyáltalában semmi alapjuk nem volt és ezeket az állításokat olyan szaktekintélyek nevével alapozták meg, a kik ha jobban megvizsgáltuk a dolgot, egyáltalán nem érdemelték meg a szaktekintély nevet. Be kell vallanom, hogy kivéve a szakértőknek a Bering-tenger esetében való eljárását (a kanadai fókavadászoknak fönt említett túlkapásai) semmisen ingatta meg annyira Angolország becsüetességében való bizalmat, mint ez az eljárás. Az Egyesült-Államok bizottsága nem egyedül ítélte el a leg-

Nedves lábak

ellen csak úgy védekezhünk, ha bakancsot, csizmát a rég bevált izoló hatású „CAMPOLIN” törvényileg védett vízhatlan bőrkencőccsel kenjük. — Kérjen prospektust az egyedüli gyártója:

Krayer E. és Társa osztól, Budapest, V. kerület, Váci-ut 34. szám.

Fiók: V. ker., Váci-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-utóza 20. (Kálvin-tér mellett). III. ker., Flórián-tér 18. sz. Újpesten: Árpád-ut 40. szám.

39-es bakáink sportolnak a front mögött. — 1. A lovasjáték résztvevői. — 2. Akadályverseny.

élesebben ezeket az okiratokat. Még a londoni «Times» is kikelt ellenük, úgy hogy el kellett vetni és mással kellett pótolni, a mely inkább megfelelt az igazságnak.

KÉPEINKHEZ.

Sportoló katonák a front mögött.

Husz hónap óta tart már a háború szakadatlanul. S a harctéren levő katonáinknak legfeljebb annyi változatosságban volt részük, hogy a déli frontról az északra vagy az északiról a délre, esetleg a délnyugatra kerültek. Egyik helyen nagyobb tűzben, véresebb ütközetekben vehettek részt, mint a másikon. Kivették a részüket úgy az offenzívából, mint a defenzívából bőségesen. Ép úgy megszokhatták a hősi rohamokat, mint a napokig tartó álló — lövészárkok — harcokat egyaránt. Husz hónap hosszú idő. Némelyek ezalatt kétszer, háromszor, sőt többször is megsebesültek vagy megbetegedtek, fel is gyógyultak, esetleg a frontra is visszakérültek. Éheztek gyakran, ha a viszonyok úgy alakultak. Tűrték hideget, meleget, állották a gránátok és a bombák záporát napokig rendületlenül. De a sokféle türes, szenvedés közben a jó kedvüket nem vesztették el soha.

Számtalanszor hallottuk már ezt a frontokról visszatért katonáinktól és olvastuk leírásokban is. Visszatért katonáink közül bármelyikkel is beszél az ember, mindannyian lelkesedéssel emlegetik a fronton átélt eredményes küzdelmeiket. Nincs elkedvetlenedve egyikük sem. És hogy ez nem csak szóbeszéd, hanem így van a valóságban is, mindennél ékebben bizonyítják a jelen számunkban közölt képek, a melyek a debreczenvidéki 39-es, tehát a legmagyarabb bakáink jókedvű, játékos csapatját állítják eléink, a mint a lövészárokból való felváltatásuk után, a pihenés ideje alatt jókedvűen gyakorolják a testedző sport különféle válfajait úgy az öregek, mint a fiatalok kivétel nélkül.

Örömteljes büszkeséggel tekinthetünk ezekre a képekre, mert ezek is meggyőznek bennünket arról, a mit különben a háború óta különben is mindenfelől hallottunk, hogy katonáink lelkesedése nem amolyan mondvascinált fellobbanó szalmaláng, hanem valósággal igazi kitartó lelkesedés és ezzel kapcsolatosan megingathatatlan hit a háborúnak a mi részünkről leendő győzelmes befejezésében.

HIREK.

Adományok. A vak katonák részére a következő adományok küldettek hozzánk, ú. m. Csontos Antal őrmestertől Predealról 5 k, Koszta József őrmestertől

Predealról 5 k, Buday József csendőrtől Predealról 5 k, Mihály Albert népf, őrmestertől Predealról 2 k, a sárvári őrs által gyűjtött 10 k, Borsos L. csendőrtől Nagylupsáról 20 k és Pál Lajos ny. őrnagytól 20 k. A létesítendő csendőrségi internátus alapja javára, dr. Ötömösy Zénó budapesti ügyvédtől, mint a szentendrei vadásztársulat elnökétől, a vadorzás meggátolásáért a szentendrei őrs legénységének jutalmazására felajánlott 50 korona adomány folyt be, mely összeggel és az időközi kamatokkal, az alap vagyona 39.409 k 91 fillerre emelkedett. A befolyt adományokat rendeltetési helyére juttattuk.

Halálos kimenetelű baleset. Simon Imre cs. cz. őrmester és Olasz Ferencz népfölkelőből állott bogyziszlói őrsbeli járőr egy lólopással gyanúsított cigánykaraván üldözése közben, márczius 13-án, hajnali 2 és 3 óra között Bogyziszló határában a Sió folyón való átkelés céljából egy ladikba ült, melyet evezés közben a megáradt folyó árja elsodort s azt a komp áthúzásához használt drótkötél alá vitte. A ladikban ülő járőr mindkét tagja a drótkötélen megakadva, a ladikból kiesett s míg Olasz Ferencz népfölkelőnek az általa elkapott drótkötél segítségével sikerült partot érve megmenekülnie, addig Simon Imre cs. cz. őrmester, teljes felszerelésével együtt, a víz alá merülve, nyomtalanul eltűnt. Hullájának keresése folyamatban van.

Kérelem. Hajdu Lajos, az udvarhelymegyei Kányád községben állomásozó cs. cz. őrmester, kéri Benedekfy István őrsvezető cz. őrmestert, kívül mint tábori csendőr 1914—15-ben a Kárpátokban és Galicziában együtt szolgált. hogy czímét egy fontos okból sziveskedjék vele közölni.

KÜLÖNFÉLÉK.

A homokos zsák. A homokos zsák nagy-nagy becsületet szerzett a háborúban. Nemesak azért, mert a lövészárkokban jó hasznát veszik a fedezéket bélelik, magasztják, erősítik vele, hanem sok egyéb okból, a mint mindjárt kitűnik. «A szükség leleményessé teszi az embert!». A fedezék, a felszerállás agyagos talaja egész nyirkos, a szalma esőtől, víztől megszivalkodott; elő hamar, szól a parancs, egy csomó zsák, leteregetni a földre! a jókat fejevankosnak szalmával megtölteni! és kész a fejedelmi «vaczok». Négy kitömött, egymásra rakott homokos zsákot akasztanak; a takaró ritkás, kopott helyeit zsák borítja be; a csunya agyagot a fegyverről zsákkal törlik le. Hogy tudnák a kenyeret, postát, szeretetadományokat, kolbász-, sajtporziókat a végtelen hosszú, keskeny futóárkokon keresztül szállítani a drága homokos zsákok nélkül? Ki czipeli ma még esetlen ládákban az őrmesteri sokféle szerelvényt? Arra való a homokos zsák. A tisztiszolga, mikor kantini bevásárlás végett hiába keres kosarat, büszkén akasztja nyakába a zsákot. A fehérneműgyártás, az uridivat is kitelik a homokos zsákból. A puhábbja megteszi zsebkendőnek, kapezának,

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

Zsótér-bérlés, Városháza mellett. (Rákóczi szoborral szemben.)

Csendőrségi fegyergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tünélküll pathéfonok. — Világhírű tús gramofonok. — Lemez újdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktára.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

39-es bakáink sportolnak a front mögött. — 1. Futás kőmezőn. — 2. A távgyaloglás résztvevői.

a szürkéje, vékony, szálakra hasogatva, a legmodernebb «tekert-kamáslinak válik be; a szürkés-zöldből könnyű kabátot kanyarit a szabó — meleg időre: a czipész «csoszogót» remekel belőle; a sipka riktó vörös színét zsákdarab veszi el; a fegyver, csajka, huzatja. Alól kifejtve, felső nadrágul a legtökéletesebb ruhadarab; így aztán a jóféle csukaszürke pantallót iszapmunkánál a sánczárókban jól meg lehet kimélni. Itt nem köti az ember magát bizonyos színekhez; sokszor bizony egész festői jelenség kerekedik ki akaratlanul, ha például a jobb lábszár világos kék zsákba van bujtatva, a balé meg vörös-fehér kockás mez borítja. A sokoldalú homokos zsák még a mulatságot is kiadja. Néhány szalagból kész az ostábla vagy malomjáték-deszka: az elfogyasztott sajt héjából metszett kockák lesznek a kövek; az egyik játékos részére piros, a másik félnek megfordítva sárga színben. Még több használati lehetőséget is tudnék megnevezni; de a sok szorgalmas varrónó képzeletének ne vessünk gátot, egyhangu munkájuk mellett fessék ők ki maguknak, hová kerül, mire lesz jó majd a lövészárókban az a homokos zsák, melyen épp most dolgoznak.

Az emberélet tartama. Az ember átlagos élettartalma a letűnt utolsó három évszázad alatt egész Európában tetemes növekedést mutat, úgy, hogy a míg a XVI-ik században 20 évet, a XVII-ik században pedig 30 évet tett ki az átlagos emberöltő, addig a XIX. században az átlagos emberi élettartam ideje 40 évre emelkedett. Az 1700 körüli években az emberek, mint az egykoru feljegyzésekből és krónikákból hitelesen megállapították, átlagosan 31 év 5 hónapig éltek; 1800-ban ellenben már — a gondosan megállapított adatok és följegyzések szerint — az emberi átlagos élettartam 5 év és 6 hónapra emelkedett. Ezt bizonyítja az a megfigyelés is, hogy az úgynevezett magaskorú öreg emberek percentszámára szintén megnövekedett. De nem csak ezt figyelték meg, hanem azt is kétségtelenül megállapították, hogy eközben az emberek munkaképessége és ellenállósága is erősödött és konzerválódott a régi állapotokkal szemben, úgy hogy ma már nemcsak sok olyan magas kort megérő kiváltságos emberekkel találkozunk gyakrabban, mint voltak XIII. Leó pápa, Bismarck és Gladstone, de még a nép körében is sűrűn találhatunk olyan 80 éves és idősebb embereket, a kik öregségükben is megtartották frissességüket és munkaerejüket, sőt bőven találunk olyan idős tudósokat is, a kik korosságuk dacára teljes szellemi frissességgel és odaadással szolgálják és művelik a tudományt. A középkorban keresve is alig találunk erre példát: Krisztus születésétől fogva pl. a középkorig csak négy olyan uralkodóról tud a történelem, a kik megérték a 80 éves életkort. Mindezt pedig a tudósok a háborúk és háborús borzalmak és járványos betegségek csökkenésének s az erkölcsök javulásának, de főként a gyógyszerészet és az orvosi tudomány fejlődésének, szóval a kultúra föllendülésének javára írják, úgy hogy megállapítható, miszerint a kultúrával lépést tartva fejlődik a közegészségügy és növekedik az emberi élettartam.

Az első villamos hadihajó. Az Egyesült-Államok hadvezetősége már több év óta foglalkozik azzal a problé-

mával, hogy a nagy tengerjáró hajókat villamos áramra rendezze be. Néhány évvel ezelőtt már kísérletet tettek a «Jupiter» nevű szénszállító hajóval. A kedvező tapasztalatokra támaszkodva a legújabb hadihajót, a «California»-t, a melyet 1915 október 14-én Brooklynban bocsátottak a tengerre, szintén kizárólag villamos erőforrással látták el. A «California» 32,000 tonna vizet szorit ki. 192 méter hosszú, 29.7 méter széles és 8.85 méternyre merül el vízbe. Páncélzata a szokottnál erősebb. Tizenkét darab 35.6 cm-es és tizenkét darab 12.7 cm-es ágyúja és négy torpedócsőve van. Legnagyobb sebessége 21 csomó. A gépezetet Emmelt tervezte szerint a General Electric Company gyártotta.

Mire becsüli az angol a német vaskeresztet. Érdekes sorokat ír angol újságok nyomán a «Frankfurter Zeitung.» A német vaskeresztről van szó, a melyet tudvalevőleg annál büszkébben visel a mellén minden német és szövetséges katona, mert ezt csak kiváló hadiérdemek jutalmazásául adják. Nagy tehát ennek a fehér-fekete szalagon viselt érdemrendnek az értéke és a viselőjét állandóan figyelmezteti arra az önfeláldozó kötelességre, a mivel hazájának és királyának tartozik s a minek becsületes teljesítésével a kitüntetés kérdelmel. Érdekes tehát megtudni most azt, hogy micsoda értéket tulajdonítanak ennek a német katonai kitüntetésnek Angliában. Erre ad feleletet a londoni Times cz. újság, a melynek egyik utóbbi számában egy élelmes és kellő kereskedelmi érzékkel is bíró angol katona hirdet eladásra egy valódi német vaskeresztet, a mit a Loos körüli harcokban talált. Nos, az élelmes brit katona 50 font sterlingre szabja a vaskereszt árát, szóval ezer márkáért kínálja fel az esetleges vevőnek, a mi egy «hunngyártmány»-ért mindenesetre elég tisztességes ár, úgy hogy igazán nem hittük, hogy egy angol ennyire tudja becsülni.

A takarékos London. Londonban minden múzeumot bezártak és pedig takarékoság okából. Legelőbb a nemzeti arcképgyűjteményt zárták be, utána a Wallace-gyűjtemény bezárása következett, majd a British-múzeumé. Ha csakugyan sikerül nagyobb pénzüsszeget megtakarítani, akkor Angliában valamennyi múzeumot bezárják.

Háborus ételek. Bécsben egy Gizela Urban nevű hölgy az osztrák belügyminiszter által megvizsgált és engedélyezett «osztrák hadi szakácskönyv»-et szerkesztett, a mely új receptekkel és általános utasításokkal igyekszik segíteni az őszülő háziasszonyokon. Néhány hasznos tanácsát itt közöljük: Hustalan napokon a levesek, főzelékek tápértékét apró adagban, tápélesztőkkel (Nährhefe) növelhetjük. Zöldfőzelékeknel pedig különösen gelatinnal pótolhatjuk a tojásfehérjét; forró levesben egyáltalán nem érezni az ízét, használható kakaóban, kávéban, tejen is. Magas tápértéke van a tengeri halnak is. Egy kilo halhus ugyanannyi tojásfehérjét ad, mint egy kilo marha-, borju- vagy sertéshus. Tipikus szagától egy foszthatjuk meg, hogy előbb vízvezeték alatt öblítjük le alaposan, aztán ecetvizes lemosás után besózzuk. Aztán néhány óráig, lehetőleg egész éjszakán át hűvös helyen kell feküdnie és elkészítés előtt még egyszer megmosandó s megszáritandó. Még radikálisabb lenne a tejviz,

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és hurokat általában elismerve legjobban szállít Magyarországra legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . . Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

SCHUNDA V. JÓZSEF

ca. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapítástól 1847-ben.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

39-es bakáink sportolnak a front mögött. — 3. Magasugrás. — 4. Dijbirkózás.

de ez tulajdonképpen, vagy egy rózsaszínű kálicsavolat, a mely minden mérgezési eshetőségnek elejét veszi. Hasznos az öblítő vízbe egy darab égő faszenet tenni. A kukoriczaliszt kellemetlen ízén rum vagy narancsnedv segíthet. A többnapos kenyér táplálóból és egészségesebb, mint a friss, mert a hosszabb rágás alatt több nyállal keverődik és ezáltal könnyebben emészthető. Habtejszint úgy pótolhatunk, hogy két tojásfehérjét nyolcz deka-gramm vaníliaeszukorral forróvízfürdőben habbá verünk. Almahéjból kitűnő almalekvár készíthető. Czukor is használható zsirpótlék gyanánt, főleg főzelékeknel. Gombára tört czukrot egy kis vízzel megnedvesítve megbarnítjuk, aztán egy kevés lisztet rászórva megpiritjuk és levessel fölengedjük. Tíz gramm sütőpor két tojással egyenértékű.

Uralkodók és hadvezérek mozdulatai. Egy Sborgowitz nevű német mozifelvétel-készítő érdekes kimutatást adott át most a nyilvánosságnak: egy sereg mozgófényképről, a melyeket uralkodókról és hadvezérekről nyilvános szereplésük alkalmával készítettek, összeállította, hogy egy perc alatt melyik hány mozdulatot tett, hogy ebből következtessen az illető személyiségek temperamentumára. Megállapította, hogy Ferencz József király mozdulatainak száma egy perc alatt 50, György angol királyé 55, Henrik német herczegé 80, Vilmos császáré 90, Mackensené 90, Hindenburgé 100, az orosz czaré 140, Vilmos német trónörökösé 150 és Joffre francia hadvezéré 160. Abból, hogy Vilmos császár percenként való mozdulatainak száma körülbelül közép-arányosa a statisztika számainak, Sborowitz azt következteti, hogy a megfigyelt személyiségek közül a német császár az, a ki a nyilvánosság előtt leginkább tud uralkodni magán. Az angol király nyugalma, szerinte, az apátiával határos egykedvűség, míg Ferencz József király és a német trónörökös mozdulatainak száma között a különbség nyilvánvalóan a közöttük lévő különbség eredménye. Hindenburg és Mackensen mozdulatainak számából nyugodtságra és elhatározottságra lehet következtetni, míg a czár és Joffre percenként való 140 és 160 mozdulatokkal a legnagyobb fokú nyugtalanságot és ideges izgatottságot mutatják.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Betűtalány.

Ha $\frac{ist}{e}$ v L $\frac{k}{ü}$ $\frac{!!!}{!!!}$ $\frac{ünk}{L}$

Tréfás kérdések.

1. Melyik körben látod magadat?
2. Melyik íz nélkülözhetetlen?

Megfejtési határidő: 1916 április 10-ig.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné szanatorium-sorsjegy lesz kisorsolva.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényes-égénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Többeknek. A csendőrségi rendeleti közlöny 1915. évfolyamának tárgymutatója nyomdatechnikai okokból eddig nem készülhetett el. Előreláthatólag a jövő hó első napjaiban kiadásra kerül.

Népfőlkelő. A m. kir. belügyminiszter úrhoz címzett rövid kérvénnyel kell kérnie, melyhez a születési és illetőségi (köz-ségi) bizonyítványok és szüleinek beleegyezési nyilatkozata csatolandók. A felszerelt kérvényt az őrsparancsnokság terjeszti elő.

S. nyugdíjas. Nyugdíján kívül segélyben nem részesülhet. A mai komoly idők az állam minden polgárától a végsőig menő önfeláldozást és önzetlenséget követelik meg.

H. F. Ténylegesítésre nincs igénye.

Öreg népfőlkelő. Kérje őrskihallgatáson.

Erdélyi altiszt. Igen, az illetékszabályzat 45. §. 3. pont, 6. bekezdése értelmében.

Sáros. Az 1894. évi XII. tez. 95. §-ának r) pontja a saját területen elásatlanul hagyott dögre nézve állapítja meg a tulajdonossal szemben a kihágást. Az ön által említett esetben azonban közös legelőről lévén szó, nézetünk szerint a községi előjáróságot látszik terhelni a mulasztás.

Háború. Azokat a legénységi egyéneket illette meg, a kik 1908. évi december hó 2-án tényleges szolgálati idejük 2. évét szolgálták.

Zs. S. tartalékos. Egyelőre marad.

444. Pozsony. A termőföld megművelését és termőképességének fokozását a mai nehéz idők a haza minden polgárának s így a csendőrnök is kötelességévé teszik. Ebben a hathatós és személyes közreműködés által jó példát szolgáltatni s ezzel másokat is buzdítani, a csendőrnök csak dicsőségére válhat.

D. J. Topánfalva. Az újbóli ténylegesítés napjától.

A. Gy. Amennyiben hely lesz igen.

M. 27. Még nem hallottunk róla.

Kiváncsi népfőlkelő. 5. A felülvizsgálat eredményének jóváhagyása után.

1887. Olvassa el az illetékszabályzat 45. §. 3. pontját.

600. Nem.

Öreg népfőlkelő Karánsebes. A hozzájárulás kötelező.

N. M. őrmester. Nézetünk szerint, ameddig ön az őrs kinevezett parancsnoka és családja a laktanyában van elhelyezve, az ezen minőségéből kifolyólag önt szabályszerűen megillető kedvezményeken az elvezényeltetés ténye mit sem változtat.

H. 61. 1. Igénye van. 2. Nem értjük.

I. J. Féltorony. Őrskihallgatáson előadandó indokolt kérelem alapján, a csendőrküldési parancsnokság engedélyezi.

Kővajdahavas. Kötvénye nem nyert.

A világ legjobb harmonikái

Orgonahangu, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hangú, 8 igaz váltóval 11 K. Egész zenekari hangú 4 igaz váltóval 14 K. Erős acél hangúak 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hangúak is készülnek.

Mogyoróssy Gyula királyi szab. hangszergyár

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangú beszélőgép 30 K, nagy »Union» szerkezettel 36 K. — Legszebb hang-lemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 60 fill.-től 3 K-ig. Javítási műterem.

Árnygyékelt az összes hangszerekről ingyen küld

Budapest, Rákóczi-ut 71. szám.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1916. évi márczius hó 21-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy:

a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék:

az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elismeréseül:

Perényi Géza, egy várparancsnokságnál beosztott, VIII. számú csendőrkerületi csendőr főhadnagynak.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1916. évi február hó 29-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismeréseül:

Németh István őrmesternek, a VI.,

Győri András őrmesternek, a VII.,

Berkó Márton csendőr czimzetes őrmesternek, a II.,

Schleide Keresztély,

Málnásy Ignác és

Győri Jenő csendőr czimzetes őrmestereknek, a III.,

Vass Imre és

Sándor Sámuel csendőr czimzetes őrmestereknek, a II.,

Osváth Károly és

Kóta Károly csendőr czimzetes őrmestereknek, a IV.,

Simon Imre,

Sándor Lajos és

Podor Sándor csendőr czimzetes őrmestereknek, a VI.,

Teleki Zoltán csendőr czimzetes őrmesternek, a VII.,

Ignáth Márton,

Fejérvári Sándor és

Csordás Béla csendőr czimzetes őrmestereknek, a VIII. számú csendőrkerületben és

Csiszár Gáspár csendőr czimzetes őrmesternek;

az ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:
Istenes István csendőrnek, a II. és
Patai János csendőrnek, a VIII. számú csendőrkerületben.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1916. évi márczius hó 1-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet, a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismeréseül:

Kelemen János járásörmesternek, az I.,

Fábián János őrmesternek, a III.,

Kosinszki Kristóf őrmesternek, a IV. számú csendőrkerületben,

Kaló András örsvezető cz. őrmesternek, a képviselőházi örségnél,

Török István csendőr cz. őrmesternek, az I. és

Vörös Gyula csendőr cz. őrmesternek, a II. számú csendőrkerületben.

Adományoztatott

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismeréseül:

az 1. osztályú ezüst vitézségi érem:

Kardos Ferencz őrmesternek, beosztva a 7. hadtestnél,

Szlatki József és

Bodányi Kálmán csendőr cz. őrmestereknek, az V. számú csendőrkerületben,

a 2. osztályú ezüst vitézségi érem:

Német Ferencz őrmesternek, a VI. számú csendőrkerületben;

a bronz vitézségi érem:

Ziegler Mihály,

Marján Márton örsvezető cz. őrmestereknek és

Földesi Ferencz csendőrnek, a IV. számú csendőrkerületben.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztése.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkeamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetétek után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkeamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire. Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Előléptettek:*őrmesterré:*

1915. évi május hó 8-ával:

Szabó Jeremiás őrsvetető cz. őrmester, a II.,

1916. évi február hó 15-ével:

Voda Simon őrsvetető cz. őrmester, a VII.,

1916. évi márczius hó 1-ével:

Schulter János őrsvetető cz. őrmester, a III. és

Pálfi György csendőr cz. őrmester, a VI. számú csendőrkerületben;

őrsvetető cz. őrmesterré:

1916. évi február hó 2-ával:

Bőjte Péter csendőr cz. őrmester, az I.,

1916. évi február hó 14-ével:

Boldog József csendőr cz. őrmester, a VII.,

1916. évi február hó 28-ával:

Bugyi István csendőr cz. őrmester, a VI.,

csendőr cz. őrmesterré:

1916. évi márczius hó 16-ával:

Janzsó György és Czép István csendőrök, a VI.,

1915. évi december hó 17-ével:

Márkus József csendőr, a VI.,

1916. évi február hó 17-ével:

Usváth Péter, Zakáll Gyula, Németh József I., Ivanich Károly, Pálity Antal, Lővei József, Lukács György, Tóth Sándor, Kulcsár Lajos és Csekl Miklós csendőrök, a III.,

1916. évi február hó 20-ával:

Fazekas Antal csendőr, a VII.,

1916. évi márczius hó 1-ével:

Kazán Párféné, Besenyei Jakab, Borbély Pál, Siot Rusti Gábor, Simó János és Sipos Lajos csendőrök, az I.,

1916. évi márczius hó 16-ával:

Öze László csendőr, a II. és

Üрге András csendőr, a III. számú csendőrkerületben.

Névváltoztatás.

Pacsu Miklós, II. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester, családi nevét belügyminiszteri engedéllyel «Pálfi»-ra; Salamon Áron (Arnold), VII. számú csendőrkerületbeli csendőr pedig «Szirmai»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Fekete János őrsvetető cz. őrmester, Bagoly Zsuzsannával, 1916. márczius 3-án, Bárádon.

Dimény József őrsvetető cz. őrmester, Koller Máriával, 1916. február 29-én, Orsován.

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Marcsó István csendőr cz. őrmester, Stróber Máriával, 1916. február 24-én, Gyöngyöstarjában.

Müller János II. csendőr cz. őrmester, Orth Ilonával, 1916. márczius 1-én, Torzán.

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Voda Simon őrmester, Bartha Klárával, 1916. február 22-én, Nagyborosnyón.

SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruháza 17 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-
jegyzékem dij-
talanul küldöm.Képes nagy ár-
jegyzékem dij-
talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünéklő beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

**Fiókok: Budapest, VI., Gyár-utca 26.
Nagyvárad, Rulikovszky-út 22.****Fontos értesítés!**A háboru okozta személyzet hiány miatt csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményeket, ezért a megrendeléseket, pénzküldeményeket és levelezéseket **Szeged, Kárász-utca 9.** címre kérjük.

Az új Honv. Min. rendelettel rendszeresített táborig

csendőrségi sapkák**és aczélzöld hajtóka posztó** már kapható. ::